

Energetická transformace jako výzva pro města a obce

27.10.2025 - Alexandra Kocková | Svaz měst a obcí České republiky

Konference Svazu měst a obcí ČR a partnerů nabídla přehled legislativních novinek, dotačních možností i praktických příkladů.

Energetika a odpadové hospodářství jsou dnes témata, která zásadně ovlivňují život obcí. O tom, jak se české samosprávy mohou připravit na proměny energetického trhu, novou legislativu i možnosti financování, se diskutovalo na dvoudenní konferenci Energetika a odpadové hospodářství, kterou v říjnu uspořádal Svaz měst a obcí ČR.

Legislativní novinky a transformace energetiky

„Energetika se stala velkým politickým tématem a bude jím i nadále,“ uvedl při zahájení místopředseda Svazu Miroslav Žbánek, podle nějž je klíčové, aby samosprávy měly jistotu dostupných a stabilních dodávek energie. Ministr pro místní rozvoj Petr Kulhánec připomněl, že MMR podporuje obce prostřednictvím programů na snižování energetické náročnosti a využívání obnovitelných zdrojů. V roce 2026 navíc resort chystá nový úvěrový program Úsporné domy.

Z ministerstva průmyslu a obchodu zazněly informace k balíku novel LEX OZE III a LEX Plyn, jejichž cílem je urychlit a zjednodušit přechod k nízkouhlíkové ekonomice. „Zákony mají zlevnit a zrealizovat transformaci energetiky tak, aby byly podmínky nastaveny co nejlépe pro firmy, obce i občany,“ shrnul vrchní ředitel sekce energetiky René Neděla.

Dalším krokem bude rozšíření systému emisních povolenek ETS 2 na dopravu a vytápění budov. Podle Pavla Zámyslického z MŽP může tento systém přinést do roku 2030 až 200 miliard Kč, mimo jiné prostřednictvím nového Sociálně klimatického fondu.

Sdílení energie a energetická společenství

Velkou pozornost vzbudil příklad energetického společenství Olomouc, které představil primátor a místopředseda SMO ČR Miroslav Žbánek. Společenství ve formě zapsaného spolku sdružuje město a jeho příspěvkové organizace s cílem zajistit soběstačnost a efektivní využívání energie. „Chtěli jsme, aby systém nebyl neúnosně složitý. Začali jsme konzervativním minimem, ale postupně zapojujeme další partnery,“ uvedl Žbánek.

Na spolupráci samospráv a krajských energetických agentur navázal David Matuška, zakladatel Energetické platformy krajů ČR. Od roku 2026 má v rámci projektu vzniknout až 150 sdílených energetických manažerů, kteří budou pomáhat obcím s plánováním a realizací úsporných opatření.

Energie z odpadu a cirkulární ekonomika

O významu moderních zařízení na energetické využití odpadu (ZEVO) hovořil Miroslav Krpec ze skupiny ČEZ. Nové zařízení ZEVO Mělník, které má být uvedeno do provozu v roce 2028/29, zpracuje až 320 000 tun komunálního odpadu ročně a sníží množství odpadu na skládkách o 80–90 %. „Na rozdíl od spalovny odpad nejen likviduje, ale i využívá jako zdroj tepla a elektřiny,“ vysvětlil Krpec.

K tématu cirkulární ekonomiky se připojila Soňa Klepek Jonášová z Institutu cirkulární ekonomiky,

která zdůraznila potřebu dostupných řešení i v oblasti textilu, a Jan Maršák z MŽP představil novinky v rozšiřování systémů rozšířené odpovědnosti výrobců (EPR), zejména pro textil a obuvi.

Možnosti financování a rozvoj infrastruktury

Podle vrchního ředitele Jana Kříže z MŽP bylo v rámci Modernizačního fondu dosud schváleno přes 2000 projektů v hodnotě 6,6 miliardy Kč, další výzvy se připravují. Operační program Životní prostředí podpořil už 950 projektů, z toho 770 realizují města a obce.

Zástupce ČEPS Zdeňek Hruška upozornil na nutnost investic do přenosové soustavy a včasné komunikace s kraji a obcemi, zatímco EG.D zdůraznila potřebu modernizace distribuční sítě a instalace chytrých měřicích systémů.

Teplo, chlad a nové technologie

V posledním bloku konference zazněly praktické příklady, jak mohou obce využívat nové technologie ve vytápění a chlazení. Jana De Merlier, místostarostka Dolních Břežan, představila projekt teplárenské komunity využívající odpadní teplo z laserových center a čistírny odpadních vod. Podobně Kateřina Šilhová Šafránková, starostka Prahy - Dolních Chabers, uvedla plán napojení nové školní budovy a bytového komplexu na teplo z budoucího datového centra.

„Obce mají být lídry energetické transformace – nejen kvůli úsporám, ale i proto, že inspirují své občany,“ shrnul závěrem Miroslav Žbánek.

Děkujeme všem našim partnerům. Generálním partnerem byla Skupina ČEZ, hlavním pak společnost E.ON. Mezi partnery byly společnosti ELTMA, ČEPS, a.s., Vodafone Business, skupina ORLEN Unipetrol, společnost OX Point, Mapotip, společnost ista, Fleet Consulting Group s.r.o. Mediálními partnery byly časopisy Odpadové fórum, Energetika a svazový časopis INS - Inspirativní story.

Ing. Alexandra Kocková, tiskový zástupce SMO ČR

<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/energeticka-transformace-jako-vyzva-pro-mesta-a-obce>